

DODATEK č. 1 K TECHNICKÉ ZPRÁVĚ

A.1.1.1

k) Opatření z hlediska bezpečnosti a ochrany osob při práci s azbestem

- Odstranění stavebních materiálů s obsahem azbestu musí **provádět oprávněná firma**, která zaručí **řádný a bezpečný technologický postup demontáže** nebezpečných stavebních materiálů a prvků a následné předání vzniklých azbestových odpadů k bezpečnému **odstranění**. ✓
- Musí být voleny takové technologické postupy, jimiž bude možné **předejít uvolňování azbestu do ovzduší**. ✓
- Azbest a materiály, které jej obsahují, by měly být bezpečně odstraněny před prováděním dalších prací. ✓
- Odpady a materiály obsahující azbest musí být **sbírány a odstraňovány** z místa svého původu (pracoviště) v **utěsněných obalech** označených nápisem upozorňujícím na obsah azbestu. ✓
- Prostor, kde dochází k odstraňování částí stavby s obsahem azbestu nebo stavby celé, musí být vymezen tzv. „**kontrolovaným pásmem**“, v němž je nutno dodržovat **režimová opatření** - nesmí se zde jíst, pít, kouřit (pro tyto účely musí být vyčleněno místo, které není kontaminováno azbestem). ✓
- Při odstraňování částí staveb, které jsou z azbestových materiálů nebo obsahují jako součást azbest, je nezbytné již **od prvního kontaktu** s takovými materiály **dbát na důsledné zabránění vdechnutí a zabránění kontaminace ovzduší a okolního prostředí azbestem a azbestovým prachem**. Pracovníci v „kontrolovaném pásmu“ musí být vybaveni maskou s filtrem nebo polomaskou, ochranným oděvem (kombinézou), rukavicemi, obuví. Z prostředí, kde dochází k demontáži azbestových částí nebo je nakládáno s azbestovými odpady, **nesmí docházet k úniku prachu do okolního nechráněného prostředí**. Použité ochranné oděvy se musí přepravovat např. do čistírny nebo prádelny v uzavřených obalech (kontejnerech). ✓
- Stavební firmy odstraňující azbest ze staveb jsou povinny **takové práce ohlašovat 30 dní před jejich zahájením** místně příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví - tj. Krajské hygienické stanici podle § 41 zákona č. 258/2000 Sb.. Náležitosti takového hlášení stanoví § 5 vyhlášky č. 432/2003 Sb.. Tato povinnost hlášení není vyžadována, jde-li o práce s ojedinělou a krátkodobou expozicí azbestu. Přitom definice takových prací jsou uvedeny v § 2 vyhlášky č. 394/2006 Sb. (posouzení rizika provede místně příslušná hygienická stanice). ✓

- Požadavky na ochranu zdraví lidí při nakládání s azbestem, včetně odpadů obsahujících azbest, jsou obsaženy v § 21 nařízení vlády č. 361/2007 Sb. /4/ a předpisech souvisejících (požadavky na kontrolované pásmo jsou uvedeny v § 17 odst. 7 tohoto nařízení). ✓
- Při jakékoliv manipulaci s materiály obsahujícími azbest se doporučuje snížit prašnost **vlhčením** demontovaných materiálů vodou. Jsou známy a používány také technologické postupy, kdy stavební materiály obsahující azbest jsou před demontáží opatřeny **nástřikem** polymerními hmotami a speciálními enkapsulačními přípravky, které vytvoří na povrchu nepropustnou vrstvu bránící oddělování azbestových vláken a jejich úniku do ovzduší. ✓
- Odpady obsahující azbest je mimo zařízení k jejich odstranění možné předávat do sběrných dvorů odpadů, které mají povoleno takové odpady přijímat a mají tyto odpady uvedeny v platném provozním řádu (při vstupu do každého sběrného dvora odpadů je obvykle vyvěšena tabule s údaji, které obsahují označení provozovatele sběrného dvora odpadů, jeho adresu, vedoucího pracovníka a seznam odpadů, které je možné do takového zařízení přijmout). Zásadní podmínkou však je, že tyto odpady musí být předány v neprodyšném utěsněném obalu (kontejnery, nádoby, plastové pytle apod.) s označením, že odpad obsahuje azbest. ✓
- Odpady obsahující azbest je možné odstraňovat na některých skládkách skupiny S-OO (sklárky „ostatních“ odpadů) a na skládkách skupiny S-NO (sklárky „nebezpečných“ odpadů) v souladu s § 7 vyhlášky č. 294/2005 Sb. /1.4/ a v souladu s jejich schváleným provozním řádem a podmínkami uvedenými v rozhodnutí příslušného správního orgánu o souhlasu s provozem takového zařízení na odstraňování odpadů. ✓

Doporučení pro nakládání s odpadem azbestu

Uvádění na trh, do oběhu nebo používání vláknitého azbestu a výrobků ho obsahujících je obecně zakázáno. Stavební výrobky obsahující azbest a zabudované do staveb je možno používat až do doby jejich odstranění nebo ukončení jejich životnosti a podle dalších požadavků stanovených ve vyhlášce č. 221/2004 Sb. /8.1/. ✓

Pro všechny (podnikající i nepodnikající) osoby platí povinnost dodržovat ustanovení zákona 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, který v § 35 odst. 2 uvádí: (2) Odpady obsahující azbestová vlákna nebo azbestový prach lze ukládat pouze na sklárky k tomu určené. Odpady musí být upraveny, zabaleny, případně po uložení na sklárku okamžitě zakryty. Provozovatel sklárky je povinen zajistit, aby se částice azbestu nemohly uvolňovat do ovzduší. ✓

Bližší podrobnosti jsou v prováděcí vyhlášce 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na sklárky a jejich využívání na povrchu terénu. Při nakládání s odpady azbestu a s odpady, které azbest obsahují, je nutné postupovat v souladu s § 35 zákona o odpadech. Při jejich ukládání na sklárky je nutné postupovat v souladu s § 7 vyhlášky č. 294/2005 Sb. /1.4/. Uložení odpadu s azbestem na příslušnou sklárku je obvyklým způsobem odstranění tohoto druhu odpadu. ✓

Požadavky na ochranu zdraví lidí při nakládání s azbestem, včetně odpadů obsahujících azbest, jsou obsaženy v § 21 Nařízení vlády č. 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci, ve znění pozdějších předpisů, a předpisech souvisejících (požadavky na kontrolované pásmo jsou uvedeny v § 17 odst. 7 NV). ✓

Novelou zákona 258/2000 Sb., uveřejněnou ve sbírce zákonů pod č. 392/2005 Sb. (platná od 27. 9. 2005), tato povinnost hlášení není vyžadována, jde-li o práce s ojedinělou a krátkodobou expozicí azbestu. Přitom definice takových prací jsou uvedeny v § 2 návrhu nové vyhlášky č. 394/2006 Sb., kterou se stanoví práce s ojedinělou a krátkodobou expozicí azbestu a postup při určení ojedinělé a krátkodobé expozice těchto prací (jde o práce například prováděné zřídka po dobu kratší než 4 hodiny za směnu, v rozsahu menším než 8 pracovních ✓

týdnů v roce, práce údržbářské, nedestruktivní **odstraňování materiálů obsahujících azbest**, kontrola ovzduší, odebrání vzorků a podobně). Úprava vychází z novely Zákoníku práce. ✓

Dále všechny (podnikající i nepodnikající) osoby musí dodržovat povinnosti zákona **č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), konkrétně následující ustanovení:**

Pro stavební úpravy

§ 104 odst. 2 písm. p), kde se říká:

Ohlášení stavebnímu úřadu vyžadují udržovací práce na stavbě neuvedené v § 103 odst. 1 písm. e). ✓

V § 103 odst. 1 písm. e) jsou uvedeny udržovací práce, „jejichž provedení nemůže negativně ovlivnit zdraví osob, požární bezpečnost, stabilitu a vzhled stavby, životní prostředí a bezpečnost při užívání a nejde o udržovací práce na stavbě, která je kulturní památkou“. Protože práce s azbestem mohou negativně ovlivnit zdraví lidí a životní prostředí, mohou se takové práce provádět jen po ohlášení příslušnému stavebnímu úřadu. ✓

Při prohlídce stavby je mimo jiné nutné identifikovat části stavby obsahující azbest a v případě, že je stavba obsahuje postupovat (je to povinnost vlastníka stavby) v souladu s ustanovením § 128 stavebního zákona /2/ a odstranit je ze stavby pod dozorem osoby, která má oprávnění pro odborné vedení provádění stavby podle zvláštního právního předpisu /2.4/ a podle zvláštních právních předpisů /1/, /1.4/, /4/, /5/, /5.1/. ✓

Práce s azbestem (včetně údržby stavby, změn dokončených staveb a odstraňování staveb) je nutné ohlašovat nejpozději 30 dní před jejich zahájením místně příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví - tj. krajské hygienické stanici podle § 41 zákona č. 258/2000 Sb. /5/. Náležitosti takového hlášení jsou stanoveny v § 5 vyhlášky č. 432/2003 Sb. /5.1/. ✓

Požadavky na ochranu zdraví lidí při nakládání s azbestem, včetně odpadů obsahujících azbest, jsou obsaženy v § 21 nařízení vlády č. 361/2007 Sb. /4/ (požadavky na kontrolované pásmo jsou uvedeny v § 17 odst. 7 tohoto nařízení). ✓

Vyhláška č. 394/2006 Sb. /5.2/ stanovuje práce s ojedinělou a krátkodobou expozicí azbestu a postup při určení ojedinělé a krátkodobé expozice těchto prací.

Opatření k předcházení rizik souvisejících s expozicí azbestu při výskytu azbestu ve stavebních prvcích

1. Vyčlenit a oddělit pracovní prostor – k zamezení kontaminace okolí!

- ohradit prostor
- zakrýt okolní povrchy polyetylenem o tloušťce 125 nebo 250 µm (po skončení práce jej zlikvidovat jako odpad potenciálně kontaminovaný azbestem)
- nádoby, pytle, kontejner na odpad umístit v pracovním prostoru nebo v jeho těsné blízkosti
- zorganizovat práci tak, aby provádějící osoby v pracovním prostoru nejedly, nepily a nekouřily
- pracovní prostor se nesmí opouštět v osobních ochranných pracovních prostředcích ✓

2. Naplňování pracovního postupu a způsobu odstraňování azbestu

- zvolit takové postupy, při kterých nedojde k narušení materiálů obsahujících

azbest (neřezat, nelámat, nevrtat a jakkoliv jinak porušovat celistvost tak, aby docházelo k šíření azbestových vláken do okolního prostředí) ✓

- použít ruční nářadí, a nikoli brusné nástroje nebo pneumatické nárazové nástroje ✓
- zvlhčovat materiál obsahující azbest vodou s přídavkem smáčedla (saponát, jar), sníží se riziko uvolňování azbestových vláken do vzduchu ✓
- veškeré potřebné nástroje a zařízení připravit do pracovního prostoru ✓
- vykonávat práci za přítomnosti co nejnižšího počtu osob a v co nejkratším termínu ✓

3. Vybavení osobními ochrannými pracovními prostředky

- použít vhodnou ochranu dýchacích orgánů určenou pro azbest (např. filtrační polomasku EN 149 FFP3) ✓
- použít jednorázové kombinézy s kuklou, vysoké omyvatelné boty (holínky) a rukavice ✓
- před vstupem do pracovního prostoru si obléknout osobní ochranné pracovní prostředky, zkontrolovat jejich funkčnost ✓

4. Demontáž

- odstraňovat obvodové panely opláštění objektu C obsahující azbest pokud možno neporušené, zamezit jejich lámání nebo poškození ✓
- spojovací a připevňovací prvky pečlivě odstranit a přitom tlumit uvolňování prachu – před vyjmutím je natřít hustou pastou (lepidlem na tapety) - s vyjmutými spojovací a připevňovací prvky nakládat jako s materiálem kontaminovaným azbestovým prachem ✓

5. Odstraňování materiálu

- materiály obsahující azbest opatrně vkládat do označených plastových pytlů, uzavíratelných obalů nebo speciálních kontejnerů na azbest (nedopustit hromadění nezabaleného odpadu) ✓
- v případě ukládání do pytlů, pytle naplňovat jen částečně, aby šly snadno a dobře uzavřít, nevytlačovat vzduch prudce z pytlů při jejich zavírání, protože by se tak mohl dostat prach a azbest ven, pytle pečlivě uzavřít a vložit do dalších průhledných pytlů z tuhého plastu ✓
- větší předměty, které se nevejdou do pytlů uchovat neporušené a celé je zabalit do dvou vrstev polyetylenu nebo velkoobjemových ochranných obalů ✓
- zajistit bezpečné skladovací místo pro zabalený odpad (např. uzamykatelný kontejner) ✓
- odpad předat co nejdříve oprávněné firmě, která má povoleno podnikání v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady (musí mít konkrétně povoleno nakládání s azbestem – povolení vydává krajský úřad) nebo organizaci oprávněné k převzetí odpadu podle zákona o odpadech ✓

6. Úklid pracovního prostoru

- vysbírat veškeré úlomky odstraňovaného materiálu ✓
- používat jen ty způsoby čištění, které potlačují prašnost (např. vlhké hadry, přílnavé utěrky, k nimž se prach přichytává). Nečistit zametáním!!! ✓

7. Opuštění pracovního prostoru

- umýt boty a odložit je při vstupu do pracovního prostoru ✓
- odložit rukavice, jednorázovou kombinézu svléct a obrátit naruby (uzavření případného zbylého prachu). S věcmi je nutno nakládat jako s materiálem kontaminovaným azbestovým prachem ✓
- prostředek na ochranu dýchacích orgánů odložit až nakonec ✓
- provést očistu těla ✓

Při odstraňování kcí obsahujících azbest je dále nutné dodržovat požadavky:

ZÁKON č.309/2006 Sb., kterým se upravují další požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v pracovněprávních vztazích a o zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při činnosti nebo poskytování služeb mimo pracovněprávní vztahy (zákon o zajištění dalších podmínek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci)

NAŘÍZENÍ VLÁDY č.361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

ZÁKON č.258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

VYHLÁŠKA č.432/2003 Sb., kterou se stanoví podmínky pro zařazování prací do kategorií, limitní hodnoty ukazatelů biologických expozičních testů, podmínky odběru biologického materiálu pro provádění biologických expozičních testů a náležitosti hlášení prací s azbestem a biologickými činiteli.

Ve Vysokém Mýtě 02/2013

Vypracoval: Pitra DiS.

